

STATISZTIKAI JELENTÉSEK

DÍSZNÖVÉNYTERMESZTÉS

2021. év

DÍSZNÖVÉNYTERMESZTÉS
I. évfolyam • 1. szám • 2022
2022. július 22.

Megjelenik évente

Felelős szerkesztő
Demeter Edit

Szerző
Kiss Gabriella
kiss.gabriella@aki.gov.hu

1093 Budapest, Zsil utca 3–5.
Telefon: +36 1 217 1011
Fax: +36 1 217 8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu

A kiadvány az Agrárközgazdasági Intézet
által üzemeltetett Agrárstatisztikai Információs
Rendszer adatai alapján készül.

Friss adatokért kérjük látogasson el az
[ASIR lekérdezhető adatok](#) felületre.

ISSN 1418 2130

A kiadványokkal kapcsolatban részletes
felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport – publikacio@aki.gov.hu
Telefon: +36 70 501 1156

Tartalomjegyzék

Összefoglaló	3
Summary	3
Információ az adatgyűjtésről	3
Dísznövénytermesztés 2021-ben	4
Termesztőterület	5
Foglalkoztatás	6
Értékesítés	7
Külkereskedelem	9
Termelési érték	10
Ábrák, táblázatok	11

Összefoglaló

A beérkezett adatok alapján Magyarországon 2021-ben a dísnövénytermesztésre használt összes terület 1612 hektár volt, ebből szabadföldi 1520, fedett, fűthető 78, fedett, fűtetlen 14 hektár. A dísnövénytermesztésre használt összes terület 92,5 százalékán faiskolai tevékenységet folytattak, 3,0 százalékán vágott virág, vágott zöld, míg 4,5 százalékán cserepes és hagymás dísnövénytermesztés történt. A díszkertészetek 16 százaléka kizárólag vágott virággal, 25,6 százaléka csak cserepes, kiültetésre szánt balkon- vagy hagymás növényekkel foglalkozott 2021-ben. A dísnövénykertészetekben foglalkoztatottak létszáma 2268 fő volt, ebből 1341 főt teljes munkaidőben, 205 főt pedig részmunkaidőben alkalmaztak dísnövénytermesztési feladatokra. A dísnövénytermesztés nettó árbevétele 2021-ben 14,8 milliárd forintot tett ki, melyből a faiskolai növénytermesztés árbevétele 8,9 milliárd, a vágott virág és vágott zöld termékek árbevétele 1,5 milliárd, a cserepes, kiültetésre szánt és hagymás növényeké pedig 4,4 milliárd forint volt.

A hazai dísnövényexport továbbra is az EU-tagországokba irányult, 2021-ben a legfontosabb exportpiac Szlovákia volt 436 millió forint értékű kivitellel, ezenkívül Romániába 235, Németországba pedig 156 millió forint értékben exportáltunk dísnövényeket. Az import 75,5 százaléka Hollandiából érkezett.

Summary

In Hungary, in 2021, the total area used for ornamental crop production was 1612 hectares, of which 1520 were open-field, 78 covered, heated, 14 hectares covered and unheated. The 92.5 per cent of all areas used were for nursery activities, 3.0 per cent were for cut flowers, cut green and 4.5 per cent were for potted and onion ornamental crops. The 16 per cent of ornamental gardens were exclusively for cut flowers, 25.6 per cent were only for potted, planted, balcony or onion plants in 2021. The number of persons employed in ornamental gardens was 2268, of which 1341 people were employed full-time and 205 were part-time for ornamental crop production in 2021. In 2021, the net turnover of ornamental crop production amounted to HUF 14.8 billion, of which HUF 8.9 billion was generated by nursery activities, HUF 1.5 billion by cut flowers and cut green products, and HUF 4.4 billion by potted, planted and onion crops.

Domestic ornamental plants were mainly exported to EU countries, our main export market in 2021 was Slovakia with HUF 436 million export value, but we also exported 235 million HUF to Romania and HUF 156 million to Germany. Nearly 75.5 per cent of imports came from the Netherlands.

Információ az adatgyűjtésről

A kiadvány a Dísnövénytermesztés 2202-es nyilvántartási számú Országos Statisztikai Adatfelvételi Program (OSAP) keretében végzett adatgyűjtés alapján készült. Az adatgyűjtés a statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény (Stt.) 26. § alapján OSAP kormányrendelet szerint történtek. A dísnövénytermesztés szakstatisztikában adatszolgáltatásra kijelölt szervezetek és gazdálkodók száma 497 volt a 2021-es évre vonatkozóan. A dísnövénytermesztés statisztika nem tartalmaz adatokat az ágazat szolgáltató és gyepegzálkodási szektoráról. A beérkezési arány a dísnövénytermesztés statisztikában 61 százalék volt a vizsgált évben. A dísnövénytermesztési kérdőív növénycsoportokra, illetve növényfajokra lebontva kéri be az adatokat, emellett a hasznosított területről, a munkaerő-felhasználásról, valamint az értékesítésről is tartalmaz információkat.

Jelmagyarázat

... = adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

– = nincs adat.

Dísnövénytermesztés 2021-ben

A dísnövénytermesztésre használt összes terület és az egyes dísnövénycsoportok termesztőterületének összege közötti különbség lehetséges okai között szerepel, hogy vannak olyan területek, amelyeket adott tárgyévben pihentetnek, illetve a termesztőfelületet egy éven belül többszörösen is hasznosítják, de az értékesítés elmaradása is okozhatja az eltérést. A termesztőterület nagyságát bizonyos növények hosszabb tenyészideje, gazdasági szempontok vagy akár káresemények is befolyásolhatják.

Az adatfelvétel keretein belül beérkezett és feldolgozott adatok alapján Magyarországon 2021-ben dísnövénytermesztésre használt összes terület 1612 hektár volt, ebből szabadföldi 1520, fedett, fűthető 78, fedett, fűtetlen 14 hektár volt (1. táblázat).

1. táblázat: **Dísnövénytermesztésre használt terület 2021-ben**

Megnevezés	Terület nagysága (hektár)
A dísnövénytermesztésre használt terület összesen	1 612
ebből: szabadföldi	1 520
fedett, fűthető	78
fedett, fűtetlen	14

Forrás: AKI ASIR

A dísnövénytermesztés elsősorban faiskolai és rózsatőtermesztést, növényházi cserepes dísnövény- és vágottvirág-termesztést, szabadföldi évelőnövény-, szárazvirág-, valamint a virágmagtermesztést foglalja magába. Dísnövényeknek nevezzük azokat a növényeket, melyek alak és élettani tulajdonságaik alapján alkalmasak házikertek, lakások, épületek, közterületek, rendezvények díszítésére, emellett különféle alkalmakra és ajándékozás céljából is felhasználnak. A dísnövények termékköre időben és térben szüntelenül változik, mivel hatással van rá az aktuális divat, kultúra és a történelmi korok változása is, így egyes növények jelentősége csökken, míg másokat az emberek megkedvelnek.

Az adatok vizsgálatánál figyelembe kell venni, hogy 2021 tavaszán a megszokottnál hidegebb és átlagosan csapadékos volt az időjárás hazánkban. Az év első negyedében a hőmérséklete a normálérték alatt alakult, az áprilisi és májusi középhőmérséklet jelentősen elmaradt az ilyenkor megszokottól. Márciusban jelentős csapadékhiány mutatkozott, míg a május csapadékosabb volt a szokásosnál. Az ország nagy részén 9-10 °C között alakult a tavaszi középhőmérséklet, értéke országosan 9,3 °C volt.¹

Az időjárás mellett a még jelenlévő koronavírus-járvány és a termelésben megjelenő különböző betegségek, továbbá a piaci anomáliák határozták meg az elmúlt éveket. A járvány hatására kialakuló gazdasági válságból való kilábalást segítette a kormányzati krízistámogatás és foglalkoztatási könnyítések.

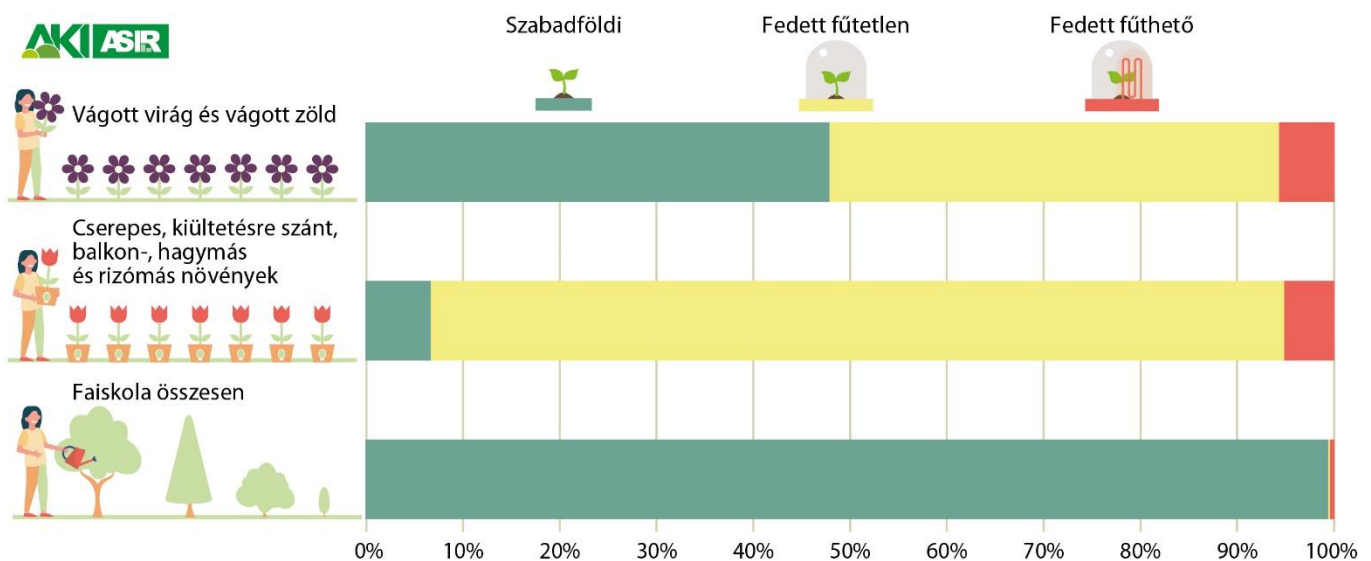
¹ https://www.met.hu/eghajlat/magyarorszag_eghajlata/eghajlati_visszatekinto/elmult_evszakok_idojarasa/main.php?no=3&ful=3

Termesztőterület

A dísnövény-termékcsoportok közül a faiskolai növények termelésére használt terület volt a legnagyobb 2021-ben 1438 hektárral, ami a használt terület 92,5 százalékát tette ki. A faiskolai növények termesztése szinte teljes egészében (99,4 százalék) szabadföldi területen történt, a fedett terület aránya mindössze 0,1 százalék volt 2021-ben, hasonlóan a korábbi évekhez (1. ábra).

A dísnövénytermesztésre használt összes terület 3,0 százalékán vágott virág, vágott zöld, míg 4,5 százalékán cserepes és hagymás dísnövénytermesztés történt. A vágott virágok területének 46,4 százaléka fedett, fűthető, 47,9 százaléka szabadföldi, 5,7 százaléka fedett, fűtetlen terület volt. A cserepes növények termesztésére használt terület 6,7 százaléka szabadföldi, 88,1 százaléka fedett, fűthető, 5,2 százaléka fedett, fűtetlen terület volt 2021-ben a beérkezett adatok alapján.

1. ábra: **A termesztőterület megoszlása dísnövénycsoportonként 2021-ben**

Forrás: AKI ASIR

Az adatfelvétel keretein belül beérkezett és feldolgozásra került adatok szerint a díszkertészetek 16 százaléka kizárólag vágott virággal, 25,6 százaléka csak cserepes, kiültetésre szánt balkon- vagy hagymás növényekkel foglalkozott 2021-ben.

Az adatszolgáltatók 50,4 százaléka fő profilként faiskolai termelést végzett, de az egy gazdaságon belül különféle csoportba tartozó dísnövények termesztésével foglalkozó termelők aránya is 5 százalékot tett ki.

Foglalkoztatás

A dísznövénykertészetekben foglalkoztatottak létszáma – a beérkezett adatok szerint – 2268 fő volt, ebből 1341 főt (59 százalék) teljes munkaidőben, 205 főt (9 százalék) pedig részmunkaidőben alkalmaztak dísznövénytermesztési feladatokra 2021-ben. A díszkertészetekben dolgozó alkalmi munkavállalók állománya meghaladta a 720 főt, ezen kívül még 61 fő dolgozott a kertészetekben segítő családtagként (2. táblázat).

A dísznövényágazatra jellemzőek a mikro- és kisvállalkozások, illetve a kis családi gazdaságok. A díszkertészetekben a munkafolyamatok szezonálisak és kézimunkaerő-igényesek, rendszerint nem szakképzett, hanem betanítható munkaerőt alkalmaznak. A munkavállalók nagytöbbsége nő, a nehéz fizikai munka ellenére alig lehet férfi munkaerőt találni, erre az ágazatra is jellemző a munkaerőhiány. A kertészetek meghatározó része vidéken található, ahol fontos szerepet tölthetnek be a helyi népesség foglalkoztatásában is.

2. táblázat: **A dísznövénykertészetekben munkát végzők száma 2021-ben**

Megnevezés	A gazdaságokban munkát végzők száma (fő)
Foglalkoztatottak (munkát végzők) száma összesen	2 268
ebből: teljes munkaidőben alkalmazva	1 341
részmunkaidőben alkalmazva	205
alkalmi foglalkoztatott	722
Segítő családtag	61

Forrás: AKI ASIR

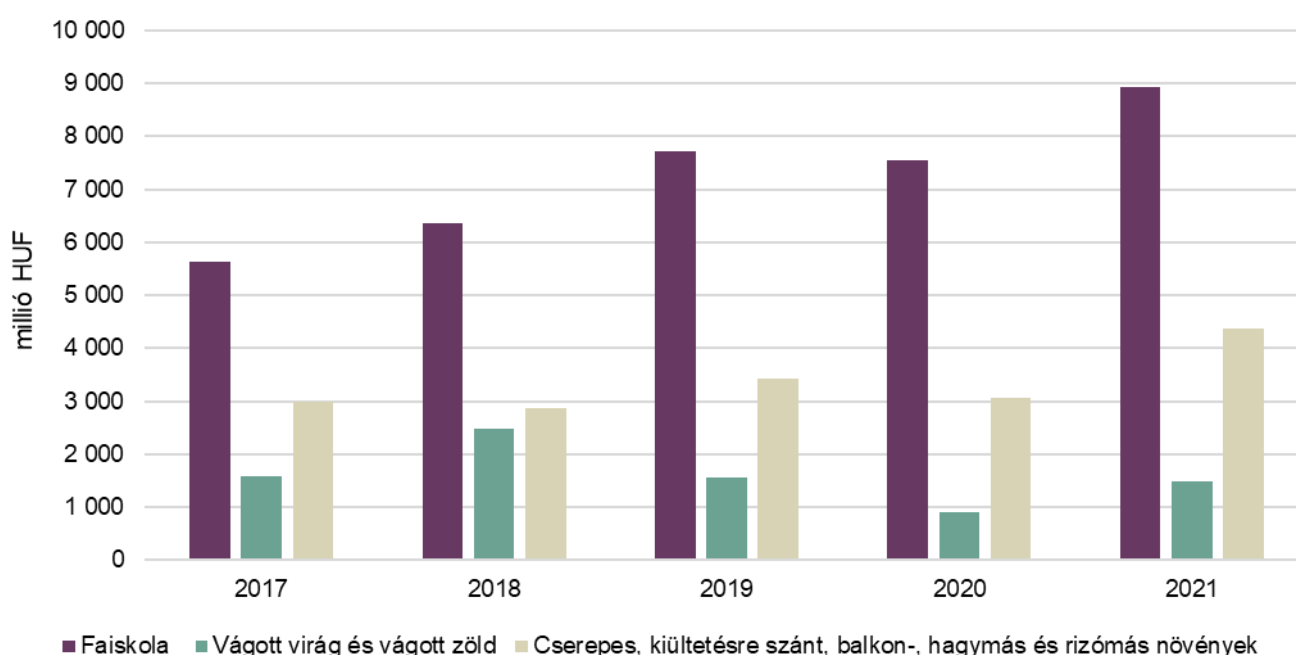
Az ágazatban kevés a többgenerációs kertészet, jellemzően egy lábon álló, első generációs családi vállalkozások vannak jelen. Ez nemzetközi szinten versenyhátrány jelent, mivel a holland kertészetek jellemzően többgenerációs díszkertészetek. Ahogyan a mezőgazdaság más ágazataiban, ebben a szektorban is jellemző, hogy nem sok a fiatal gazdálkodó, mivel nem feltétlenül vonzó a sok munkával és kevés szabadidővel járó tevékenység.

Értékesítés

A dísznövénytermesztés jellegéből fakadóan rövid eltarthatósággal rendelkező, folyamatos gondozási igényű árualapot állít elő. Továbbá rendkívül fontos a likviditás, mivel az éves árbevétele közel 60-70 százaléka a tavasz folyamán, március és május között realizálódik.²

Az adatfelvétel keretein belül beérkezett adatok tanúsága szerint a dísznövénytermesztés nettó árbevétele 2021-ben 14,8 milliárd forintot tett ki, ami a következőképpen oszlott meg: faiskolai növénytermesztés árbevétele 8,9 milliárd (60,3 százalék), a vágott virág és vágott zöld termékek árbevétele 1,5 milliárd (10,1 százalék), a cserepes, kiültetésre szánt és hagymás növényeké pedig 4,4 milliárd forint volt (29,5 százalék).

2. ábra: **A nettó árbevétel alakulása növénycsoportonként 2017–2021 között**

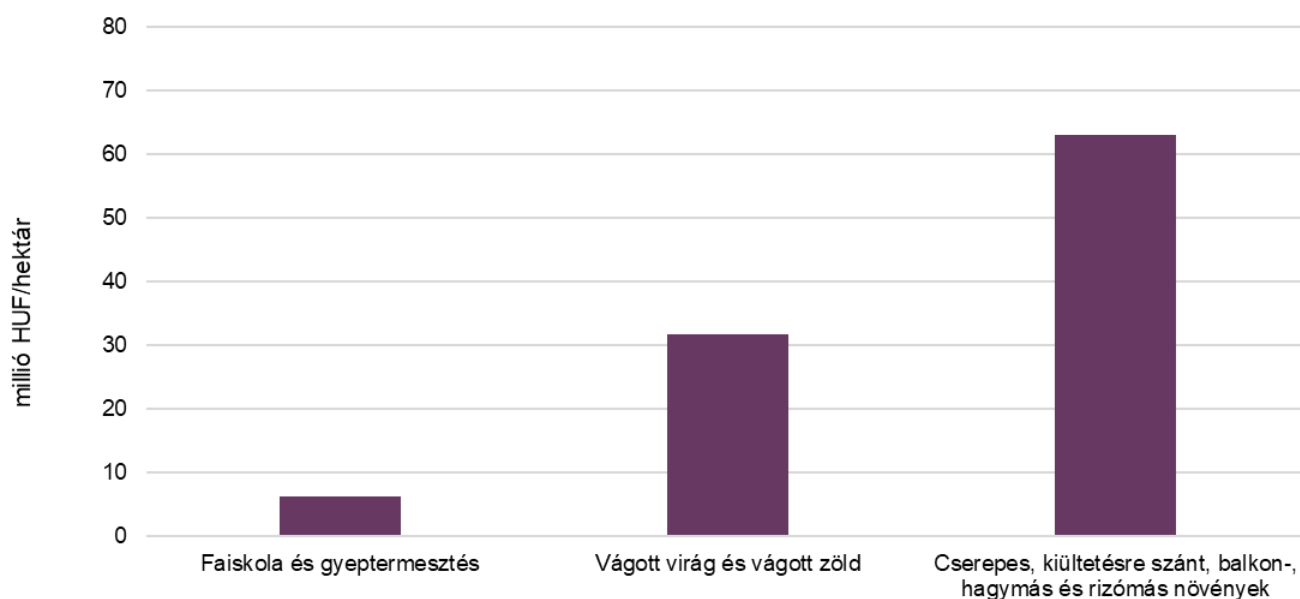
Forrás: AKI ASIR

A dísznövénycsoportok közül 2017–2021 között a faiskolai tevékenység nettó árbevétele volt a meghatározó, a vágott virág és vágott zöld termékeké a legkisebb (2. ábra). A faiskolai tevékenység nettó árbevétele 2021-ben a megelőző évhez képest 18 százalékkal, a vágott virág és vágott zöld termékeké pedig 66 százalékkal emelkedett.

A cserepes, kiültetésre szánt balkon- és hagymás, rizómás növények nettó árbevétele 2017-ben közel 3 milliárd forintot ért el, majd a 2018. évi kisebb csökkenés után 2019-ben közel 3,5 milliárd forintos nettó árbevételt produkált. Majd ezt követően 2020-ban 3,1 milliárd forintot tett ki, ellenben a vizsgált évben közel 43 százalékkal nőtt a cserepes, kiültetésre szánt balkon- és hagymás, rizómás dísznövénycsoport nettó árbevétele az egy évvel korábbi értékhez képest, amikor is 4,4 milliárd forintot eredményezett. A vágott virág és vágott zöld termékek nettó árbevétele a megfigyelt 2021-es évben 1,5 milliárd forintot tett ki, ami a 2020-as évi 0,9 milliárd forinthez viszonyítva több mint 66 százalékos növekedést jelentett, de még így is a kimagasló 2018-as évhez képest több mint 39 százalékkal maradt el a termékcsoporthoz tartozó nettó árbevétele.

² Forrás: https://www.diszkeresztek.hu/files/disznovenyen_tanulmany_202008.pdf

3. ábra: **Az egy hektárra vetített nettó árbevétel alakulása növénycsoportonként 2021-ben**

Forrás: AKI ASIR

Az egy hektárra jutó nettó árbevétel a faiskolai termelésnél 6,2 millió forint volt 2021-ben, ami az előző évhez képest 15 százalékkal nőtt. A vágott virágok esetében az egy hektárra eső nettó árbevétel 31,7 millió forint volt, ami 43 százalékos emelkedést jelent az egy évvel korábbihoz képest. A legmagasabb (63 millió forint) egy hektárra vetített nettó árbevétel 2021-ben a cserepes, kiültetésre szánt balkon- és hagymás, rizómás növények esetében mutatkozott, ahol is 45 százalékkal bővült a nettó árbevétel egy hektárra számítva (3. ábra).

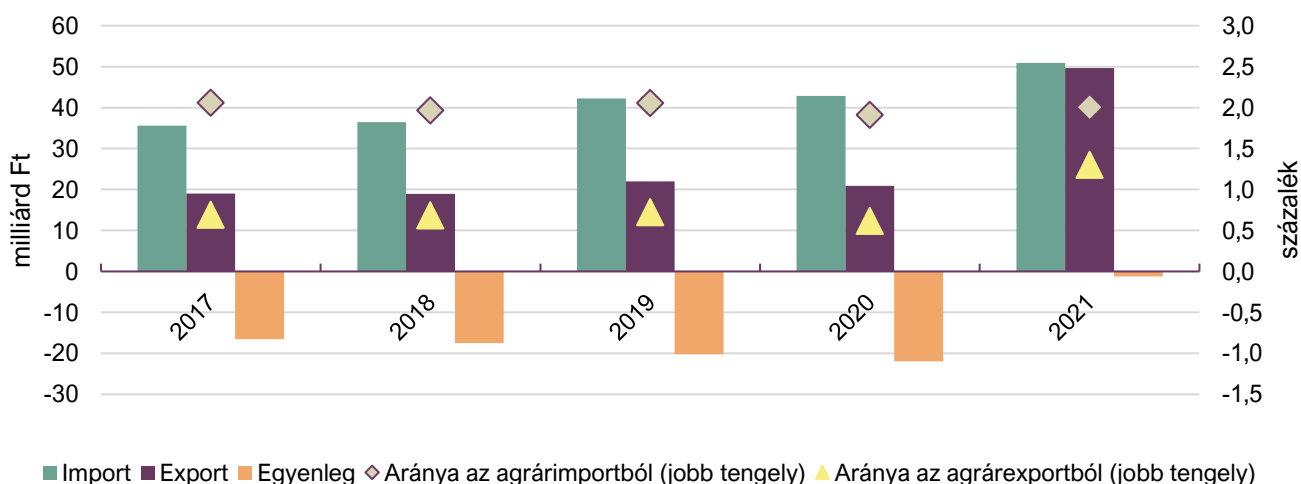
Külkereskedelem

A dísznövénytermékeket magába foglaló termékcsoporthoz a külkereskedelmi forgalmában az importérték aránya a vizsgált évben 48 százalékot tett ki, ami a korábbi években 60-65 százalék körül alakult. A hazai dísznövényexportban a faiskolai termékek aránya a legnagyobb, de ezenkívül jelentős még a friss vagy kezelt, vágott virágok exportértéke is. A friss vágott virág importértéke az elmúlt néhány évben lényegesen meghaladta az export értékét, külkereskedelmi egyenlege a 2021-es évben 52 százalékot romlott az előző évhez képest.

A faiskolai termékek közül a fa-, bokor- és cserjefélék külkereskedelmi forgalma 36,5 százalékkal élénkült, exportértéke 35,7 százalékkal, importértéke 37,4 százalékkal bővült, így az egyenleg értéke 163 millió forinttal volt magasabb, mint egy évvel korábban. A kivitel értéke 2019-ben 2777 millió, 2020-ban 2967 millió, 2021-ben viszont 4027 millió forintot ért el. A behozatal 2019-ben 2555 millió forintot, 2020-ban 2401 millió, 2021-ben pedig 3298 millió forint volt. A friss vágott virág kivitele 452 millió forint exportárbevétel eredményezett, 150 százalékkal többet, mint 2020-ban, az import 5,3 milliárd forintos értéke 55 százalékkal volt magasabb a 2020. évi szintnél (5. táblázat).

A hazai dísznövényexport az elmúlt néhány év során alapvetően EU-tagországokba irányult, kiemelkedő partnerországaink Románia és Németország, de Szlovákiába is szállítottunk nagyobb mennyiségben. A vizsgált évben Németországba 21 százalékkal, Romániába 7 százalékkal haladta meg a kivitt dísznövények értéke az előző évit. Az első öt legnagyobb exportpiacunk – Szlovákia (436 millió forint), Románia (235 millió forint), Németország (156 millió forint), Svájc (102 millió forint), Hollandia (72 millió forint) – együttes részesedése a dísznövénykivitelből 98,8 százalék volt 2021-ben. Az import 75,5 százaléka Hollandiából, 13,9 százaléka Németországból és 4 százaléka Lengyelországból érkezett 2021-ben.

4. ábra: **Díznövény árucsoportok export-, importértéke, egyenlege és részesedése a teljes agrárimportból és -importból Magyarországon 2017–2021 között**

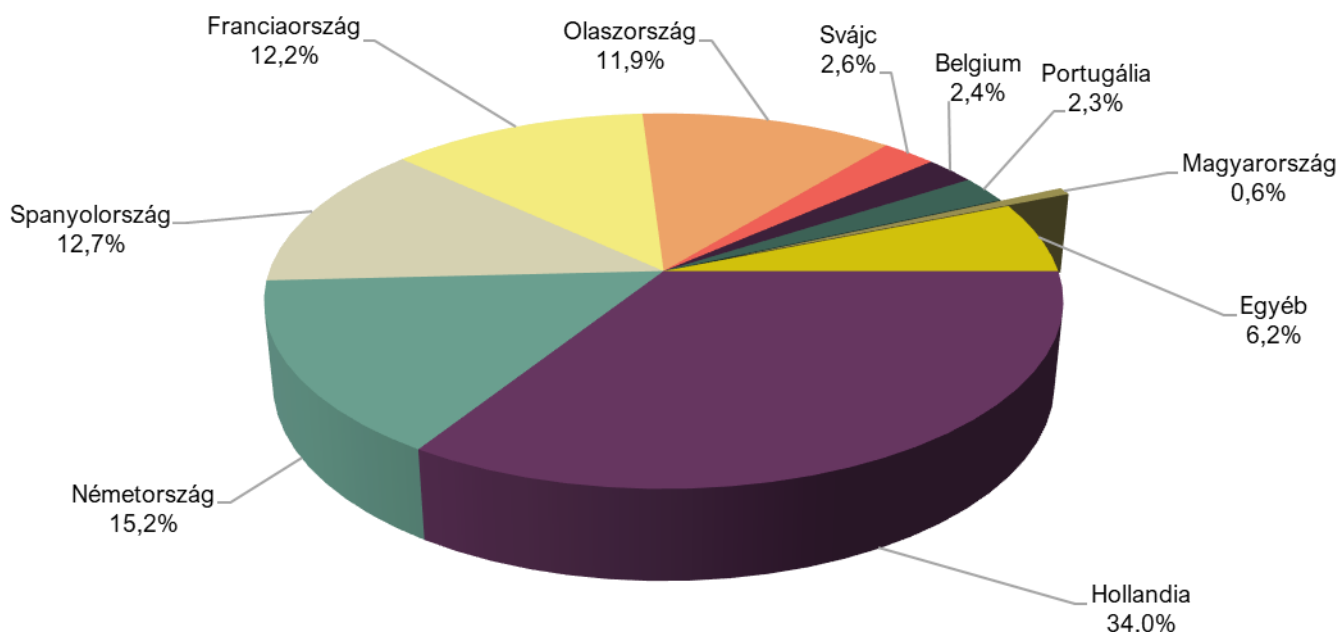

Forrás: KSH-adatok alapján AKI-szerkesztés

Termelési érték

A termelési érték tekintetében a dísznövényágazatban az európai országok közül változatlanul Hollandia tölti be a vezető szerepet, 2020-ban 32, 2021-ben pedig 34 százalékos részesedése volt a vizsgált országok között. A többi jelentősebb dísznövénytermelő ország, mint például Németország 2021-ben 15, míg a megelőző évben 14 százalékkal részesedet a termelési értékből. Spanyolország 13, Franciaország 12, Olaszország csaknem 12, míg Magyarország 0,6 százalékos részesedéssel volt jelen 2021-ben a termelési érték viszonylatában (5. ábra, 3. táblázat).

5. ábra: **A dísznövénytermelés termelési értékének megoszlása néhány európai ország között 2021-ben**

Forrás: Eurostat-adatok alapján AKI-szerkesztés

3. táblázat: **Néhány európai ország dísznövénytermelésének termelési értéke 2017–2021 között**

Ország	millió EUR				
	2017	2018	2019	2020	2021
Hollandia	6 811,83	7 021,53	6 777,05	6 879,98	6 933,60
Németország	2 317,66	2 585,45	2 348,12	2 681,13	3 140,10
Spanyolország	2 359,96	2 529,17	2 723,96	3 119,87	2 914,08
Franciaország	2 795,75	2 805,17	2 895,00	2 858,86	2 867,76
Olaszország	2 449,89	2 538,16	2 564,46	2 714,47	2 648,36
Belgium	477,45	496,60	555,73	586,62	532,54
Portugália	508,28	529,15	570,22	564,82	541,19
Egyesült Királyság	1 573,62	1 554,75	1 512,47	1 493,2	1 514,89
Svájc	620,76	615,15	593,98	608,13	601,47
Magyarország	128,54	134,82	128,39	128,75	144,48
Egyéb	1 208,53	1 422,77	1 193,89	221,04	1 209,40

Forrás: Eurostat-adatok alapján AKI-szerkesztés

Ábrák, táblázatok

4. táblázat: Dísznövénytermesztés, 2021

Termékcsoporthat	Díznövénytermesztő terület m²			Értékesített mennyiség	Értékesítés nettó árbevétele
	szabadföldi	fedett			
		fűthető	fűtetlen		
Faiskola	14 292 756	21 530	65 230	11 820 481	8 929 781
Fenyőfélék	3 557 965	2 060	7 900	902 011	2 015 347
ebből: földlabdás	3 155 278	...	...	401 477	1 454 661
konténeres	360 262	870	6 400	497 412	464 761
Lombos fák	5 132 842	490	2 390	334 885	2 542 853
ebből: földlabdás	4 799 622	–	...	146 566	1 628 864
konténeres	179 660	...	1 790	94 047	776 346
Cserjék	1 137 349	6 650	13 480	1 782 913	1 489 114
ebből: szabadgyökerű	449 643	–	–	241 391	138 602
konténeres	682 326	6 650	12 780	1 539 537	1 350 155
Szaporítóanyag: fenyőfélék, lombos fák, cserjék	848 153	3 030	6 606	3 016 440	154 408
Rózsatő	302 534	–	...	1 232 370	509 551
Évelők	247 068	6 300	15 210	3 251 272	893 018
Szaporítóanyag: évelők	249 150	...	3 400	552 971	56 506
Karácsonyfa	1 511 905	–	...	8 137	23 390
Egyéb	74 360	–	...	17 304	300 412
Vágott virág és vágott zöld	225 945	219 020	26 922	15 358 348	1 497 736
Rózsa	...	6 900	2 800	219 826	36 177
Szegefű	–	19 100	–	245 685	73 009
Kardvirág	...	–	...	718 000	72 950
Krizantém	...	6 100	7 335	212 076	34 622
Gerbera	–	65 800	...	7 536 375	461 823
Lilium	...	37 000	–	1 750 217	488 388
Inkalilium	...	34 900	–	2 464 292	164 735
Nárcisz	...	...	–	44 000	3 600
Tulipán	12 200	7 000	2 200	615 000	51 400
Jácint	...	...	...	95 667	18 572
Frézia	...	3 600	–	154 000	13 040
Vágott zöld	...	20 100	–	652 750	17 980
ebből: Asparagus	–	18 900	–	435 250	15 645
Egyéb vágott összesen	16 025	16 000	10 770	560 640	56 949

Megjegyzés: A táblázat kerekített adatokat tartalmaz, ezért az egyedi adatok összegei eltérhetnek a végösszegetől.
Forrás: AKI ASIR

4. táblázat: **Dísznövénytermesztés, 2021 folytatás**

Termékcsoporth	Dísznövénytermesztő terület m ²			Értékesített mennyiség	Értékesítés nettó árbevétele
	szabadföldi	fedett			
			fűthető	fűtetlen	darab
Cserepes, kiültetésre szánt és balkonnövények, hagymás, gumós és rizómás növények	44 390	308 738	33 422	23 774 569	3 719 431
Muskátlí	...	70 158	2 180	1 794 104	596 423
Primula	–	12 716	...	490 861	75 693
Ciklámen	–	12 483	...	133 000	54 301
Árvácska	7 750	14 644	3 740	1 966 497	219 367
Mikulásvirág	–	22 500	–	352 525	182 920
Krizantém	24 530	29 074	11 942	3 018 967	337 418
Begónia	...	17 170	2 520	772 815	221 176
Impatiens N. G. hibrid	–	10 875	...	441 360	128 064
Egynyári, kétnyári és balkonnövények (kivéve a fentiek)	3 520	84 456	5 570	5 534 906	915 809
Szaporítóanyag: cserepes, kiültetésre szánt és balkonnövények	...	18 260	...	7 682 867	513 587
Egyéb	7 490	16 402	3 640	1 586 667	474 673
Hagymás, gumós és rizómás növények	2 350	302 429	2 416	1 857 136	651 012
ebből: tulipán, cserepes	–	–	170	65 824	13 327
nárcisz, cserepes	–	–	500	57 088	7 444
jácint, cserepes	...	2 200	1 290	519 298	96 617
Egyéb hagymás, gumós, rizómás növény és szaporítóanyag	...	297 899	...	1 146 900	509 430
Dísznövények összesen	14 565 441	851 717	127 990	52 810 534	14 797 961

Megjegyzés: A táblázat kerekített adatokat tartalmaz, ezért az egyedi adatok összegei eltérhetnek a végösszeztől.
 Forrás: AKI ASIR

5. táblázat: **A dísznövénytermékeket tartalmazó árucsoportok külkereskedelme 2020–2021 között**

Külkereskedelmi termékcsoporth	millió HUF			
	2020		2021	
	import	export	import	export
Hagyma, gumó, gumós gyökér, gyökércsira és rizóma, vegetációban	3 479,1	690,8	4 093,0	1 011,8
Más élő növény, azok gyökerei, dugvány, oltvány	25 692,9	17 366,2	30 144,1	41 880,9
Díszítés vagy csokorkészítés céljára szolgáló vágott virág és bimbó frissen, szárítva	7 993,3	1 250,5	8 508,9	1 853,8
Vágott virág frissen	3 416,2	180,8	5 305,1	452,3
Díszítés vagy csokorkészítés céljára szolgáló lombzat, ág és más növényi rész	2 243,4	1 385,1	2 874,7	4 477,5

Forrás: KSH-adatok alapján AKI-szerkesztés

